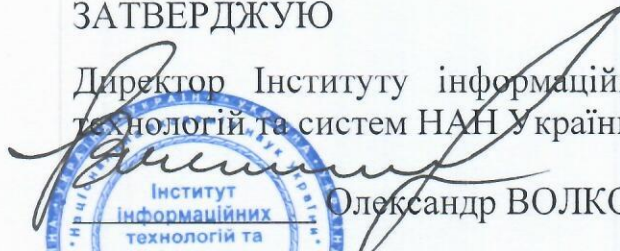

Додаток 1
До наказу від 06.02.2025 №13

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СИСТЕМ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту інформаційних
технологій та систем НАН України

Олександр ВОЛКОВ

« 6 » лютого 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію освітньої діяльності

Київ - 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

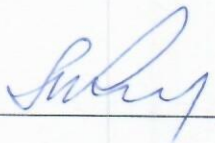
Затверджено: Вченою радою Інституту інформаційних технологій та систем НАН України
Протокол № 1 від 05.02.2025 р.

Секретар Вченої ради

 Микола КОМАР

Ухвалено: Науково-методичною радою Інституту інформаційних технологій та систем НАН України
Протокол № 1 від 14.01. 2025 р.

Голова Науково-методичної ради

 Людмила КОЗАК

Ухвалено: Радою молодих вчених Інституту інформаційних технологій та систем України НАН
Протокол № 01/01 від 20.01.2025 р.

Голова Ради молодих вчених

 Дмитро ВОЛОШЕНЮК

Введено в дію наказом директора Інституту інформаційних технологій та систем НАН України № 13 від 06.02.2025 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію освітнього процесу (далі – Положення) в Інституті інформаційних технологій та систем НАН України (далі – Інститут) є нормативним документом, який визначає систему організаційних, керувальних та методичних заходів, метою яких є регулювання організації освітнього процесу на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти.

1.2. Це положення діє відповідно до чинного законодавства, а саме Закону України «Про вищу освіту», Постанови КМУ «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (від 23 березня 2016 року №261, зі змінами за Постановою КМУ № 283 від 03.04.2019р.), Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами згідно з Постановами КМ № 341 від 21.03.2022 та № 502 від 19.05.2023) та іншими чинними документами.

1.3. Організація освітнього процесу за третім освітньо-науковим рівнем у Інституті здійснюється відповідно до Європейської кредитної трансферної накопичувальної системи (далі – ЄКТС), що базується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії, необхідного для досягнення очікуваних результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

1.4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі заочною (денною) та заочною формами здобуття освіти.

1.5. Мовою освітнього процесу в аспірантурі Інституту є державна мова.

1.6. Освітній процес за третім освітньо-науковим рівнем забезпечують підрозділи Інституту за освітньо-науковими програмами (далі – ОНП) та відповідно до навчальних планів.

1.7. Загальну організацію підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті здійснює сектор аспірантури та докторантури.

1.8. Аспіранти беруть активну участь у формуванні своїх індивідуальних траєкторій навчання, індивідуальних планів виконання освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки доктора філософії, у виборі навчальних дисциплін, формуванні вибіркового навчального дисциплін, в удосконаленні практичної підготовки, зокрема шляхом представництва у Раді молодих вчених.

II ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1 Облікові одиниці навчальної роботи здобувача вищої освіти

2.1.1 Навчальна робота здобувача вищої освіти в Інституті визначається кількістю облікових одиниць часу, відведених для реалізації освітньо-наукової програми. Обліковими одиницями навчальної роботи здобувача вищої освіти є кредит ЄКТС, навчальний рік, навчальний курс, навчальний семестр, академічна година.

2.1.2 Навчальний рік складається з часу, відведеного на теоретичне навчання, проведення контрольних заходів, практики, атестації та вихідних, святкових і канікулярних днів. Навчальний рік складається, як правило, з двох навчальних семестрів і триває 12 місяців (52 тижні), починається, як правило, з 1 листопада (для аспірантів вступу до 2023 року включно) та з 1 жовтня – для аспірантів вступу з 2024 року включно. Сумарна тривалість канікул впродовж навчального року становить не менше 8 тижнів.

2.1.3 Навчальний курс – завершений період навчання здобувача вищої освіти впродовж одного навчального року. Тривалість перебування здобувача вищої освіти на навчальному курсі містить час навчальних семестрів.

2.1.4 Навчальний семестр – складник навчального часу здобувача вищої освіти, який містить час, відведений на теоретичне навчання, проведення контрольних заходів (поточних), практики, атестації.

2.1.5 Академічна година – мінімальна одиниця облікового часу. Тривалість академічної години в Інституті становить, як правило, 45 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин. Тривалість «пари» без перерви між академічними годинами становить 90 хвилин.

2.1.6 Графік освітнього процесу складається сектором аспірантури та докторантури на навчальний рік з урахуванням перенесень робочих та вихідних днів і затверджується директором Інституту.

2.2 Навчальне навантаження здобувача вищої освіти.

2.2.1 Типове навчальне навантаження здобувачів вищої освіти впродовж навчального тижня складається з аудиторної (лекцій, семінарських, практичних занять) та самостійної роботи.

2.2.3 До обсягів самостійної роботи входить час, необхідний здобувачу вищої освіти для: відпрацювання матеріалу аудиторних занять, закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок; виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін; підготовки до занять та контрольних заходів. До обсягів самостійної роботи також належать консультації викладачів.

2.2.4 Облік відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти здійснюється у Журналах обліку відвідування навчальних занять здобувачами кожної групи.

2.3 Розклади занять, контрольних заходів.

2.3.1 Терміни та час проведення різних видів навчальної роботи визначаються розкладами навчальних занять, контрольних заходів тощо.

2.3.2. Розклади навчальних занять та контрольних заходів складаються сектором аспірантури та докторантури відповідно до річного графіка освітнього процесу.

2.4. Види навчальної роботи.

2.4.1. Навчальне заняття – це комбінація кількох видів навчальної активності.

2.4.2. Основні види навчальних занять в Інституті.

Лекція – форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Як правило, лекція є елементом курсу лекцій, що повинен охоплювати основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тривалість лекційного заняття, як правило, не перевищує двох академічних годин і включає активну роботу здобувачів. Лекції проводяться лекторами – науковим та науково-педагогічним складом Інституту, а також провідними науковцями, експертами у відповідній галузі, представниками роботодавців та викладачами, запрошеними для читання лекцій, зокрема закордонних ЗВО-партнерів за програмами академічної мобільності.

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем з метою їхнього поглиблення та деталізації. Семінарське заняття може проводитись у формі тренінгу.

На лекційних і здебільшого на семінарських заняттях проводиться перевірка та оцінювання результатів самостійної роботи аспірантів.

Консультація – форма навчального заняття, у процесі якого здобувач вищої освіти отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їхнього практичного застосування. Консультація може бути індивідуальною або проводитись для групи здобувачів за розкладом, залежно від того, консулює викладач з питань, пов'язаних з виконанням індивідуальних завдань, чи із загальних питань навчальної дисципліни.

2.4.3 Інститут підтримує проведення навчальних занять, які забезпечують активну роботу учасників освітнього процесу з використанням інноваційних технологій для врахування індивідуальних запитів та інтересів здобувачів, зокрема шляхом комбінування

алгоритмів, сценаріїв, підходів до поєднання форм взаємодії учасників освітнього процесу та інструментів для реалізації навчальної активності.

III. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ НА ТРЕТЬОМУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ РІВНІ

3.1. Освітньо-наукові програми.

3.1.1. ОНП визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання, перелік освітніх компонентів тощо, спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної кваліфікації (кваліфікацій).

3.1.2. Усі ОНП мають єдиний порядок розроблення, затвердження, відкриття, оприлюднення, реалізації та закриття, визначений Положенням про освітньо-наукові програми.

3.1.3. ОНП розробляються відповідними проектними групами на основі стандартів вищої освіти за відповідними спеціальностями (у разі відсутності затвердженого стандарту – на основі Тимчасового стандарту Інституту) з формулюванням очікуваних результатів навчання, компетентностей, урахуванням тенденцій розвитку спеціальності і галузевого контексту, тенденцій розвитку ринку праці, регіонального контексту та досвіду реалізації аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП.

3.1.4. Оформлення ОНП має відповідати вимогам визначеним Положенням про освітньо-наукові програми.

3.1.5. Моніторинг, періодичний перегляд та модернізація ОНП регулюються Положенням про освітньо-наукові програми.

3.1.6. ОНП оприлюднюються на веб-сайті Інституту з можливістю доступу всім зацікавленим сторонам – споживачам ринку освітніх послуг (вступникам, здобувачам вищої освіти, роботодавцям), а також незалежним установам оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

3.1.7. Політика і система забезпечення якості вищої освіти формують нормативну основу для процедур внутрішньої системи забезпечення якості ОНП згідно з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Проектні групи здійснюють моніторинг, періодичний перегляд та модернізацію ОНП з метою підтвердження їхньої актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань та затребуваності на ринку праці, підвищення ефективності організації освітнього процесу та задоволення потреб здобувачів вищої освіти через систему внутрішнього моніторингу та зовнішнього оцінювання.

3.1.8. Зовнішнє оцінювання ОНП Інституту здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, вітчизняними та міжнародними незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

3.1.9. Освітня складова ОНП підготовки доктора філософії визначається стандартом вищої освіти зі спеціальності.

3.1.10. Обов'язкова частина освітньої складової ОНП, яка не може перевищувати 75 відсотків обсягу (в кредитах ЄКТС) ОНП, містить освітні компоненти (у тому числі педагогічну практику за професійним спрямуванням), які спрямовані на:

– здобуття глибинних знань зі спеціальності, за якою здобувач вищої освіти проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за вибраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

– оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;

– набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних

інформаційних технологій у науковій діяльності, розроблення та виконання наукових проєктів;

– набуття мовних компетентностей, достатніх для подання та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (зокрема, англійською) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

3.1.11. Вибіркова частина ОНП складає не менше 25 відсотків обсягу (в кредитах ЄКТС) ОНП та створює умови для формування індивідуальної траєкторії навчання та досягнення таких цілей:

– поглиблення професійних знань в межах вибраної ОНП та здобуття додаткових спеціальних професійних компетентностей;

– ознайомлення із сучасним рівнем наукових досліджень у інших галузях знань та поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями;

– набуття соціальних навичок, зумовлених цілями ОНП, подальшою професійною діяльністю випускника і забезпеченням особистісного розвитку.

3.1.12. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення ОНП включає: стандарт вищої освіти спеціальності, на основі якого розроблено ОНП (у разі відсутності затвердженого стандарту – Тимчасовий стандарт Інституту), опис ОНП, навчальний план ОНП, робочі програми навчальних дисциплін та силабуси.

3.2. Навчальні плани

3.2.1. Навчальний план ОНП – нормативний документ Інституту, який складається на підставі ОНП та структурно-логічної схеми підготовки і визначає перелік нормативних (обов'язкових) і вибіркового освітніх компонентів (навчальних дисциплін, практики, форми підсумкового контролю здобувачів вищої освіти, інших видів навчальної діяльності тощо) із зазначенням їхнього обсягу в кредитах ЄКТС та годинах, послідовність їхнього вивчення та розподіл за періодами навчання, форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, графік освітнього процесу, обсяг роботи здобувачів вищої освіти у взаємодії з викладачем та самостійної роботи, форми підсумкового контролю.

3.2.2. Навчальний план є частиною документації ОНП за рішенням Науково-методичної ради затверджується Вченою радою Інституту.

3.2.3. Навчальні плани за різними формами навчання повинні бути ідентичними в частині структурно-логічної схеми підготовки, переліку дисциплін, обсягів навчального навантаження, контрольних заходів.

3.2.4. Перегляд навчальних планів та їхнє оновлення здійснюється щорічно (за потреби). У разі відсутності необхідності внесення змін у чинному навчальному плані, його дія автоматично поширюється на наступний рік прийому контингенту здобувачів вищої освіти.

3.2.5. Кількість аудиторних годин в структурі навчального навантаження здобувачів вищої освіти визначається відповідним навчальним планом, та, як правило, має знаходитись у діапазоні 25-50 % від сукупного обсягу відповідного освітнього компоненту. Водночас окремі освітні компоненти (зокрема, педагогічна практика) можуть мати меншу кількість аудиторних годин. Для здобувачів заочної форми навчання може встановлюватися інша кількість аудиторних годин за загальнодержавною нормативною базою.

3.3. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти

3.3.1. Індивідуальну освітню траєкторію може бути реалізовано здобувачем вищої освіти шляхом виконання індивідуального навчального плану, який базується на навчальному плані відповідної ОНП та враховує результати вибору вибіркового навчальних дисциплін.

3.3.2. Структура вибіркового навчальних дисциплін передбачає:

– вибіркові навчальні дисципліни спрямовано на розвиток загальних компетентностей, детальне ознайомлення з різними науково-практичними напрямками відповідної спеціальності та з рівнем наукових досліджень у інших галузях знань;

– вибіркові навчальні дисципліни спрямовано на розвиток фахових компетентностей, на покращення здатності до працевлаштування або набуття знань і здібностей у вузькій спеціалізації, релевантній для конкретного дослідження чи наукового напряму здобувача вищої освіти.

3.3.3. Здобувач має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням зі своїм науковим керівником та завідувачем сектору аспірантури та докторантури за наявності умов для змін організації навчального процесу. Зміни, які вносяться до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти, повинні забезпечувати опанування компетентностей та досягнення результатів навчання, передбачених відповідною ОНП. Зміни до вибіркової частини ІНП здобувача може бути внесено ним не пізніше, ніж за два місяці до початку другого навчального року. Для реалізації права здобувачів на академічну мобільність процедури вільного вибору дисциплін організовуються у терміни і за порядком, узгодженими з партнерами щодо виконання спільних з Інститутом програм академічної мобільності.

3.3.4. Для внесення змін до індивідуального навчального плану здобувач вищої освіти подає погоджену науковим керівником заяву, у якій наводить обґрунтування необхідності внесення змін. За наявності умов для змін організації навчального процесу, після погодження цієї заяви завідувачем сектору аспірантури та докторантури, вноситься відповідні зміни до комплектування навчальних груп, та оформлюється відповідний додаток до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти, у якому зазначаються внесені зміни.

IV. РЕАЛІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ СКЛАДОВОЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти передбачає виконання особою відповідної ОНП Інституту за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою ОНП є підготовка та публікація наукових статей.

4.2. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки.

4.3. Здобувачі вищої освіти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі. ОНП та навчальний план є основою для формування здобувачем вищої освіти Індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, який охоплює індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи, які погоджуються науковим керівником.

4.4. Тема дисертації здобувача вищої освіти затверджується Вченою радою Інституту не пізніше ніж через 2 місяці після його зарахування. Обов'язково враховується кваліфікація наукового керівника здобувача вищої освіти, зокрема відповідність його наукових інтересів вибраній темі, що підтверджується наявністю принаймні 2-х наукових публікацій за відповідним науковим напрямом за останні 5- 10 років.

4.5. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем вищої освіти і використовується для аналізу успішності запланованої наукової роботи. Виконання індивідуального плану наукової роботи контролюється звітуванням двічі на рік. Поточне звітування здобувача вищої освіти заслуховують на засіданні відділу, до якого закріплено здобувача.

Річний звіт заслуховується на засіданні Вченої ради Інституту та приймається рішення про атестування та переведення на наступний рік навчання, яке затверджується наказом директора Інституту. За поданням завідувача сектора аспірантури та

докторантури протягом року можуть встановлюватися (за потреби) проміжні атестації здобувачів вищої освіти для здійснення контролю виконання ними індивідуальних планів наукової роботи. Невиконання або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для відрахування здобувача вищої освіти.

4.6. Підготовка в аспірантурі завершується захистом дисертації. Усі питання, пов'язані з проведенням захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, регламентуються Положенням про підготовку та захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії та доктора наук.

V. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

5.1. Політика та принципи оцінювання

5.1.1. Оцінювання здобувачів вищої освіти орієнтовано на заохочення їх до активної участі у творенні освітнього процесу та має на меті:

- підтримку здобувачів у забезпеченні можливості досягнення програмних результатів навчання шляхом наявності ефективного зворотного зв'язку;
- кількісне оцінювання рівня досягнення результатів навчання;
- розвиток у здобувачів вищої освіти здатності до самостійного набуття знань під час самостійної підготовки, а також самооцінювання для забезпечення їхнього ефективного подальшого навчання.

5.2. Контроль результатів навчання складається з оцінювання за поточним та підсумковим контролем за стобальною шкалою та шкалою ECTS (таблиці 1 та 2).

5.3. Оцінювання у поточному контролі здійснюється за стобальною шкалою. Визначену максимальну кількість балів та критерії оцінювання викладач повідомляє аспірантам на початку викладання дисципліни щодо оцінювання на лекційних, семінарських заняттях, а також щодо оцінювання іспиту відповідно до Положення про організацію та проведення поточного і підсумкового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.

Таблиця 1. Оцінювання результатів навчання аспірантів

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою (балів)	Значення оцінки
A	91-100	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними
B	81-90	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих)
C	71-80	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	66-70	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-65	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	40-59	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного
F	1-39	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Таблиця 2. Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу ECTS

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Іспит	Залік	
91 - 100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
81 - 90	добре		B (дуже добре)
71 - 80			C (добре)
66 - 70	задовільно		D (задовільно)
60 - 65			E (достатньо)
40 - 59	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 - 39			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним навчанням)

5.4. До проходження підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою програмою відповідної навчальної дисципліни, і які за результатами поточного контролю набрали не менше 60 балів за 100-бальною системою. Здобувачі вищої освіти, які набрали менше ніж 60 балів, до складання диференційованого заліку та іспиту не допускаються і це питання вноситься на розгляд керівництва Інституту.

5.5. Іспит та диференційований залік є формами підсумкового контролю засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, та можуть проводитися як контрольні заходи з використанням різних форм (усної, письмової або комбінованої). Оцінювання результатів здійснюється за стобальною шкалою.

5.6. Загальне оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу кожної дисципліни здійснюється за результатами поточного і підсумкового контролю. Кожний вид оцінювання здійснюється за стобальною шкалою з врахуванням рейтингової оцінки (Таблиці 1 та 2).

5.6. За результатами поточного і підсумкового контролю формується **загальна оцінка** результатів (ЗО) засвоєння кожної дисципліни за формулою:

$$ЗО = k_1 \cdot \text{ПоК} + k_2 \cdot \text{ПідК},$$

де k_1, k_2 - коефіцієнти переведення балів поточного (ПоК) та підсумкового контролю (ПідК) відповідно; $k_1 = 0,4$, $k_2 = 0,6$.

Тобто, оцінка поточного контролю становить 40%, а підсумкового – 60% загальної оцінки результатів засвоєння окремої дисципліни. Ця загальна оцінка відповідає стобальній шкалі.

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на іспит без поважних причин, вважається таким, який одержав незадовільну оцінку.

5.7. Атестація здобувача вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти. Атестація здійснюється за кожний семестр, відкрито та охоплює:

- атестацію науковим керівником;
- виступ на засіданні відділу чи доповідь на засіданні секцій Фізико-математичної школи, с. Жукин;
- затвердження результатів атестації за рік навчання Вченою радою Інституту.

5.8. Порядок ліквідації академічної заборгованості

5.8.1. Академічна заборгованість з певної навчальної дисципліни виникає у разі одержання здобувачем вищої освіти незадовільного балу за результатами підсумкового контролю. Здобувачі вищої освіти, які не виконали індивідуальний навчальний план за підсумками навчального року, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

5.8.2. Здобувачі вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії не більше двох незадовільних оцінок (FX), мають право ліквідувати академічну заборгованість у встановлені строки, як правило, не пізніше двох тижнів наступного семестру. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідують академічні заборгованості у встановлені терміни, відраховуються з аспірантури Інституту. Перескладання іспиту допускається тільки один раз з кожної дисципліни. За умови оскарження результатів попереднього іспиту/диференційовано заліку, у разі їхнього повторного складання може бути запрошено представників Ради молодих вчених та Комісії з етики та академічної доброчесності Інституту.

5.8.3. Здобувачі вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії три і більше незадовільних оцінок, відраховується з аспірантури Інституту за невиконання індивідуального навчального плану (за академічну неуспішність).

5.8.4. Здобувачі вищої освіти, які навчаються в аспірантурі Інституту за державним замовленням і не ліквідували академічну заборгованість у визначені терміни, відраховуються. Такі здобувачі вищої освіти мають право на поновлення на навчання в аспірантурі Інституту тільки за кошти фізичних (юридичних) осіб.

5.8. Атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює разова спеціалізована вчена рада на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації здобувача вищої освіти до захисту визначається науковим керівником та на засіданні відповідного відділу чи спільному засіданні споріднених відділів Інституту. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем вищої освіти його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

VI. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ АСПІРАНТІВ

6.1. Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами. Академічна мобільність передбачає участь здобувачів вищої освіти в освітньому процесі закладу вищої освіти або наукової установи (в Україні або за кордоном), проведення наукових досліджень та їхня апробація за кордоном (міжнародні конференції та наукові школи).

6.2. Основними видами академічної мобільності є:

– зовнішня академічна мобільність – навчання, зокрема проходження стажування, здобувачів вищої освіти Інституту у закладах вищої освіти за кордоном протягом певного періоду;

– внутрішня академічна мобільність – навчання, зокрема проходження стажування, здобувачів вищої освіти Інституту в інших закладах вищої освіти/наукових установах України протягом певного періоду.

6.3. Цілі, завдання, порядок організації академічної мобільності, умови повернення до місця постійного навчання (роботи), виконання програм академічної мобільності, визнання та зарахування її результатів для здобувачів освіти (наукових ступенів), які навчаються в закладах вищої освіти, наукових установах, а також працівників зазначених закладів та установ визначено за Порядком реалізації права на академічну мобільність, затвердженим КМУ 12.08.2015 р. № 579 (зі змінами).

6.4. Для реалізації права на академічну мобільність український та іноземний заклад освіти (наукова установа) або інший український заклад освіти (наукова установа) укладають у письмовій або електронній формі договір між закладами-партнерами про виконання програми академічної мобільності. У договорі визначено: мету, завдання, вид

та форму, тривалість, академічної мобільності; очікувані результати; права та обов'язки закладів-партнерів; критерії відбору учасників академічної мобільності та сторона, що здійснюватиме відбір; перелік документів, необхідних для участі у програмі академічної мобільності, вимоги до них, процедура та строк їх подання; фінансові умови програми академічної мобільності, умови медичного забезпечення або медичного страхування; строк, умови та порядок звітування учасника академічної мобільності; документ, який отримує учасник після завершення участі у програмі академічної мобільності та інші умови, необхідні для забезпечення досягнення результатів академічної мобільності..

6.4. Формами академічної мобільності для здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії, наукового ступеня доктора наук або науково-педагогічних працівників закладу освіти (наукової установи) є участь у програмах кредитної академічної мобільності, у спільних освітніх та/або наукових проєктах (діяльність у складі тимчасової проєктної групи, утвореної на певний строк для реалізації мети та виконання завдань певного освітнього або наукового проєкту за рахунок гранту, наданого закладам-партнерам), стажування; наукове дослідження; підвищення кваліфікації; інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо), що не суперечать законодавству.

6.5. Кількість кредитів ЄКТС і заходи контролю за кожним видом та формою академічної мобільності визначаються згідно з Освітньо-науковою програмою, Положенням про організацію та проведення поточного і підсумкового/семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, затверджених в Інституті в установленому законодавством порядку.

VII. ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЗДОБУТИХ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ, А ТАКОЖ ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ

7.1. Опанування здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін відбувається на базі Інституту, окремі дисципліни на базі Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України, Центру гуманітарної освіти НАН України, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ), а також під час неформальної освіти. Особи, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються зі складу аспірантів на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

7.2. Особи, які уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються зі складу аспірантів на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

7.3. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти за Порядком визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (Наказ МОН України № 130 від 08.02.2022 р.) та Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті, затвердженим в Інституті.

7.4. У цьому Положенні терміни використовуються в такому значенні:

- формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітньо-науковими програмами третього рівня вищої освіти з відповідної галузі знань та спеціальності і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання третього рівня освіти;

- неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітньо-науковими програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій (доктор філософії) за третім рівнем освіти, але може завершуватися

присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій; види неформальної освіти: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо;

- інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, дослідницькою, громадською або іншою діяльністю, життям у родині чи дозвіллям;

- результати навчання – знання, навички, уміння, способи мислення, світогляд, судження, ставлення, інші особисті якості та компетентності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньо-наукової програми або окремих освітніх компонентів;

- компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, цінностей, способів мислення, світогляду, суджень, ставлень та інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, проводити професійну освітню діяльність;

- освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей);

- професійна кваліфікація – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності, іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дають змогу виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність;

- перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній та/або інформальній освіті.

7.5. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, відбувається із врахуванням тематики, змісту та результатів навчання освітніх компонентів освітньо-наукової програми, які входять до навчального плану та відповідають за тематикою, обсягом вивчення та змістом як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому модулю за робочою програмою відповідної навчальної дисципліни.

7.6. Для проходження процедури визнання результатів неформальної/інформальної освіти здобувач подає заяву та документи, зазначені у розділі III, п. 3.1 Положення про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті.

Обов'язковим є надання оригіналів чи завірених у встановленому порядку копій документів, що підтверджують участь здобувача у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи тощо, які підтверджують ті компетентності, які здобувач отримав під час навчання). У випадку подання зазначених документів іноземною мовою заявник подає їх переклад, нотаріально завіреним у встановленому порядку.

Інститут має право подати запит до зазначених у декларації про попереднє навчання суб'єктів, які здійснювали неформальне навчання або де здійснювалася професійна, громадська або інша діяльність, під час якої здобувались результати неформального навчання для підтвердження або уточнення необхідної інформації.

У разі направлення запитів про підтвердження або уточнення необхідної інформації до зазначених у декларації про попереднє навчання суб'єктів, які здійснювали неформальне навчання або де здійснювалася професійна, громадська або інша діяльність, під час якої заявником здобувались результати неформального та/або інформального навчання, строк розгляду заяви продовжується до отримання зазначеної інформації та її опрацювання сектором аспірантури та докторантури, про що сектор аспірантури та докторантури інформує заявника.

7.7. Строк розгляду заяви та прийняття рішення про можливість/неможливість проводити подальші процедури визнання на основі наданої здобувачем інформації становить не більше десяти робочих днів.

7.8. Визнання результатів навчання, набутих у неформальній або інформальній освіті, здійснюється комісією з валідації у складі не менше трьох осіб, яка створюється за наказом директора Інституту. До складу комісії, як правило, входять: заступник директора, гарант освітньо-наукової програми, на якій навчається здобувач, голова Науково-методичної ради. На засідання комісії можуть бути запрошені науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання дисциплін.

7.9. Комісія визначає змістовну відповідність результатів неформального навчання та навчальних дисциплін за ОНП, керуючись переліком компетентностей і результатів навчання, досягнення яких передбачене ОНП.

7.10. Комісія розглядає надані документи, проводить співбесіду зі здобувачем та Perezарховує результати навчання або призначає переатестацію.

7.11. Комісія може рекомендувати повне зарахування, часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної/інформальної освіти.

Повне зарахування цих результатів рекомендують у випадку, коли вивчена дисципліна збігається із запланованими результатами навчання (компетентностями) відповідної дисципліни ОНП або має несуттєві відмінності, а також близька за обсягом і змістом (не менше, ніж на 85 %).

За наявності міжнародного сертифікату з іноземної мови (англійська, французька, німецька) на рівні C1, дисципліна іноземної мови циклу загальної підготовки навчального плану здобувача ступеня доктора філософії може бути зарахована з максимальною оцінкою.

Часткове зарахування рекомендують у тому випадку, коли дисципліну визнають не повністю, і за деякими темами необхідно додатково проводити переатестацію.

7.12. За підсумками роботи комісія надає протокол засідання з висновком, у якому міститься рішення про повне (часткове) зарахування чи не зарахування відповідної навчальної дисципліни.

VIII. ПРИЙОМ НА НАВЧАННЯ, ПЕРЕРИВАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ, ВІДРАХУВАННЯ

8.1. Зарахування на навчання до аспірантури Інституту здійснюють на конкурсній основі відповідно до затверджених у встановленому порядку Правил прийому до аспірантури Інституту, розроблених відповідно до Порядку прийому на навчання до вищих навчальних закладів, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки у поточному році.

8.2. Здобувач вищої освіти має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання ОНП (за станом здоров'я, за сімейними обставинами, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку тощо) відповідно до чинного законодавства.

8.3. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти є:

- завершення навчання за відповідною ОНП з захистом дисертації доктора наук;
- власне бажання;
- переведення до іншого закладу вищої освіти (наукової установи);
- невиконання індивідуального навчального плану;
- невиконання індивідуального плану наукової роботи;
- порушення термінів виконання індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії
- нерозпочате здобувачем вищої освіти навчання після зарахування протягом десяти днів за відсутності поважних причин;

- порушення умов договору (контракту), укладеного між Інститутом та особою, яка навчається;
- інші випадки, передбачені законодавством.

8.4. Відрахування здобувачів вищої освіти здійснюється наказом директора за поданням сектора аспірантури та докторантури. Особа, відрахована з аспірантури Інституту до завершення навчання за ОНП, отримує за її заявою академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів.

8.5. Переведення здобувачів вищої освіти. На наступний рік навчання в межах відповідної ОНП наказом директора переводяться здобувачі вищої освіти, які повністю виконали вимоги навчального плану поточного курсу, успішно склали всі іспити і заліки. У випадку тривалої хвороби у період заліково-екзаменаційної сесії та канікул за наявності відповідних документів окремим здобувачам вищої освіти може бути встановлено індивідуальний графік складання іспитів тривалістю не більше місяця після початку наступного семестру.

8.6. Особа, відрахована з аспірантури Інституту до завершення навчання (перерва в навчанні) за відповідною ОНП, має право на поновлення (на відповідний навчальний рік) на навчання в межах ліцензованого обсягу Інституту.

8.7. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які до 01 січня 2024 року були відраховані із закладу вищої освіти (наукової установи) у зв'язку із завершенням терміну навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, можуть бути поновлені до закладу вищої освіти (наукової установи) на заочну або вечірню форму здобуття освіти в межах ліцензованого обсягу за умови наявності інформації про попереднє навчання в Єдиній державній електронній базі з питань освіти з метою захисту дисертації на строк не більше дев'яти місяців. У такому разі видатки, пов'язані з проведенням захисту дисертації, здійснюються здобувачем за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб (Наказ МОН України від 20.12.2024 № 1775).

ІХ. ПОРЯДОК ВИДАЧІ ДИПЛОМА ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

9.1. На підставі рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, не раніше ніж через 15 та не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня захисту дисертації директор Інституту видає наказ про видачу здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

9.2. Рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати наказу директора Інституту про видачу диплома доктора філософії.

Диплом доктора філософії оформляється за формою, затвердженою МОН України, та видається здобувачеві на найближчому засіданні Вченої ради Інституту.

9.3 Аспіранти мають змогу отримати диплом доктора філософії з відзнакою за умови виконання всіх таких вимог:

– за результатами виконання індивідуального навчального плану частка підсумкових оцінок «відмінно» за національною шкалою (оцінка А чи 91-100 балів) становить не менше за 90 відсотків оцінок за усіма освітніми компонентами, передбаченими навчальним планом, оцінка «задовільно» відсутня;

– протягом підготовки в аспірантурі здобувач вищої освіти був відповідальним виконавцем НДР за замовленням МОН України чи НАН України та/або інших НДР за зовнішнім замовленням (господарчі договори та гранти) загальною тривалістю не менше 12 місяців.

Х. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

10.1. Усі учасники освітнього процесу під час навчання (здійснення своїх посадових обов'язків) повинні дотримуватись академічної доброчесності, згідно з Кодексом академічної доброчесності, в якому визначено принципи академічної доброчесності та

етики академічних взаємовідносин, механізми керування процесом дотримання академічної доброчесності, видів відповідальності за порушення академічної доброчесності, процедури розгляду порушень академічної доброчесності, порядку перевірки навчальних та кваліфікаційних робіт на наявність ознак академічного плагіату та заходів з попередження порушень академічної доброчесності тощо.

10.2. У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти у формі академічного плагіату або списування під час вивчення навчальної дисципліни, викладач зобов'язаний вчинити одну з таких дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих за виконання завдання;
- вжити інших заходів, у тому числі превентивних для недопущення порушень здобувачем вищої освіти академічної доброчесності.

Викладач самостійно вибирає характер та вид заходів, які будуть застосовані до порушника академічної доброчесності, виходячи з масштабності порушення, його повторюваності та усвідомлення здобувачем вищої освіти своєї вини.

10.3. У разі, якщо викладачем виявлено подальші (інші) порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти, викладач зобов'язаний подати клопотання до Комісії з етики та академічної доброчесності Інституту про розгляд такого порушення та встановлення виду академічної відповідальності для здобувача вищої освіти.

10.4. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачем вищої освіти під час написання дисертації здійснює його науковий керівник.

10.5. Для виявлення текстових збігів у дисертаціях, рукописах наукових статей тощо Інститут використовує технічні сервіси, зокрема систему StrikePlagiarism або інші академічні антиплагіатні системи. Вважається достатнім 90 % рівень оригінальності дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії (не більше 10 % текстових збігів).

10.6. Загальне оцінювання дотримання здобувачами вищої освіти принципів академічної доброчесності та етики проведення наукових досліджень під час підготовки в аспірантурі (зокрема, під час написання та опублікування наукових результатів) здійснюється під час проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти.

XI ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

11.1. Учасниками освітнього процесу в Інституті є: наукові (науково-педагогічні) працівники, здобувачі вищої освіти; експерти у відповідній галузі, представники роботодавців, фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу під час реалізації ОНП; інші працівники Інституту та стейкхолдери.

11.2. Наукові (науково-педагогічні) працівники Інституту мають право:

- на академічну свободу, що реалізується в інтересах особи, суспільства та людства загалом;
- на академічну мобільність для провадження професійної діяльності;
- на захист професійної честі та гідності;
- обирати та бути обраним до вченої ради Інституту;
- вибрати методи та засоби навчання, що забезпечують високу якість освітнього процесу;
- на забезпечення відповідних умов праці, підвищення свого професійного рівня, організацію відпочинку та побуту, встановлених законодавством, умовами трудового та колективного договору;
- безоплатно користуватися бібліотечними, інформаційними ресурсами, послугами підрозділів Інституту;
- на захист права інтелектуальної власності;
- інші права, визначені законодавством України.

11.3. Наукові (науково-педагогічні) працівники Інституту зобов'язані:

- забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної ОНП за спеціальністю, провадити наукову діяльність;
- підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію;
- дотримуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються в Інституті;
- дотримуватися в освітньому процесі та науковій діяльності академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти;
- розвивати у здобувачів самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- дотримуватися статуту Міжнародного центру, законів України, інших нормативно-правових актів.

11.4. Здобувачі вищої освіти (аспіранти) в Інституті мають право на:

- безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;
- безоплатне користування бібліотечними та інформаційними фондами, навчальною та науковою базами Інституту;
- безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами);
- забезпечення гуртожитком та доступом до нього на строк навчання відповідно до встановлених правил;
- участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, подання своїх робіт для публікації;
- участь у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної, громадської діяльності, які проводяться в Україні та за кордоном;
- участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
- вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною ОНП та навчальним планом;
- академічну мобільність, зокрема міжнародну;
- участь у формуванні індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії;
- безоплатне проходження практики на підприємствах, в установах, закладах та організаціях (за потреби);
- канікулярну відпустку тривалістю не менш як вісім календарних тижнів на навчальний рік;
- інші права, визначені законодавством України.

11.5. Здобувачі вищої освіти в Інституті, зобов'язані:

- дотримуватися вимог законодавства України, Статуту та правил внутрішнього розпорядку Інституту;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- виконувати вимоги ОНП (індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для третього освітньо-наукового рівня результатів навчання.

XII ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. Положення вводиться в дію з наступного дня після його затвердження наказом директора Інституту.

12.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора за рішенням Вченої ради Інституту. У такому саме порядку Положення скасовується.

12.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Інституту відповідно до їхніх функціональних обов'язків.